

Länsstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Limhamns kalkbrott, SE0430157, Malmö stad

Titel: Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området
Limhamns kalkbrott, SE0430157, Malmö stad

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne Kristian Nilsson
SemiAquaticLife LIFE14/NAT/SE/000201

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne

Denna rapport speglar författarens syn och EU ansvarar inte för
någon form av användning som kan göras av den och
information som den innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 978-91-7675-261-6

Rapportnummer: 2021:51

Layout: Länsstyrelsen Skåne Ekoll AB

Omslagsbild Vy över Limhamns kalkbrott, foto © Ekoll AB
Alla foton i rapporten är tagna av © Ekoll AB

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i ”After Life Conservation plan” för Natura 2000-området Limhamns kalkbrott inom Life-projektet SemiAquaticLife. En ”After Life Conservation plan” beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Limhamns kalkbrott.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	6
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV LIMHAMNS KALKBROTT	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER	7
RESTAURERING OCH NYGRÄVNING AV VATTEN	7
INVENTERINGAR	8
<i>Groddjur</i>	8
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	9

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Limhamns kalkbrott. Limhamns kalkbrott has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Limhamns kalkbrott is a Natura 2000 site and a nature reserve founded by Malmö municipality. Malmö municipality is responsible for long-term management of the site.

Targeted species have been Fire-bellied toad, Agile frog, European Tree frog and sand Lizard. However, the Sand Lizard has not been found at the site during the project. Actions performed in the area have been creating new wetlands and restoring existing wetlands. Clearing of trees and bushes have improved shoreline of wetlands.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Limhamns kalkbrott for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Clearing of trees and bushes and	Yearly		Early spring or autumn/winter (15 October-15 March)
Removal of vegetation and sediments in shallow wetland	When needed	15 000 kr	When the sediments become a problem for reproduction of Green toad
Monitoring of amphibians	Every third year	35 000 kr	2 nights for counting adults during reproduction and 2 days for counting eggs/toadlets
Excursion for the public	Every year	15 000 kr	

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts i Limhamns kalkbrotts Natura 2000-område för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten m fl om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans Malmö stad och Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	pSCI- SE0430157
Naturreservat	Limhamns kalkbrott
Län:	Skåne
Kommun:	Malmö
Markägare:	Malmö stad
Förvaltare:	Malmö stad

Allmän beskrivning av Limhamns kalkbrott

Limhamns kalkbrott (figur 1) är ett resultat av den industriella brytningen av kalk för tillverkning av cement från mitten av 1800-talet och fram till 1994. Numera pumpas vatten ur det gamla brottet för att det inte ska vattenfyllas. Det finns idag över 1400 djur- och växtarter i kalkbrottet i brottets speciella livsmiljöer trots att industriell verksamhet inte upphörde förrän för cirka femton år sedan. Den stäppartade miljön och det unika mikroklimatet gör att brottet hyser en säregen fauna och flora. Mest uppmärksammade arter är den stora förekomsten av gröNFLäckig paddan och kalkkrassing samt förekomsten av rovfågelarter.

Biologiska bevarandevärden

I Limhamns kalkbrott finns, förutom gröNFLäckig padda, andra groddjursarter som är upptagna i EU:s Art-och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden (tabell 1).

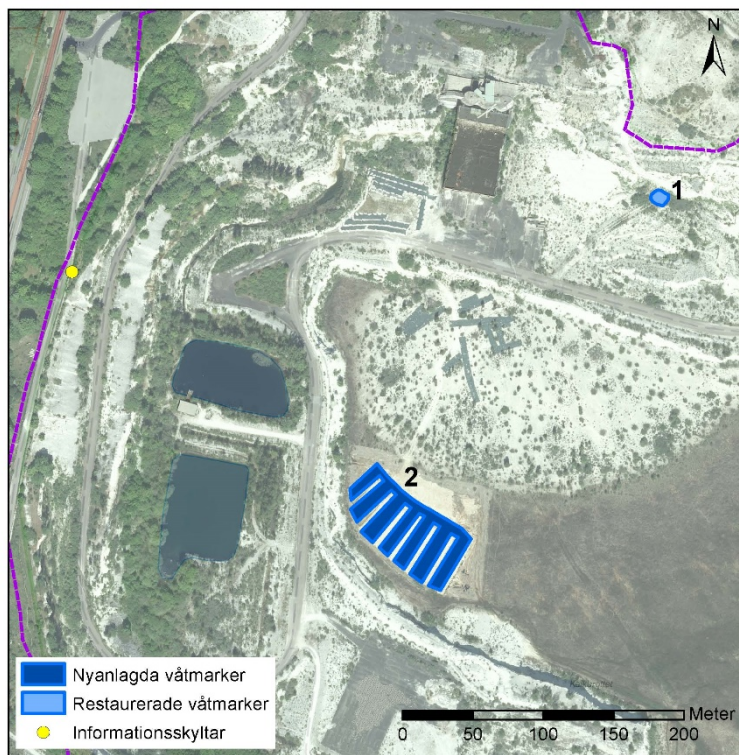
Tabell 1. I Limhamns kalkbrott förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020. * indikerar fokusarter inom projektet.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Grönfläckig padda*	<i>Bufo variabilis</i>	VU	bilaga 4
Ätlig groda	<i>Pelophylax esculentus</i>		bilaga 5
Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>		
Större vattensalamander*	<i>Triturus cristatus</i>		bilaga 2
Mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		

Utförda åtgärder

Restaurering och nygrävning av vatten

Ett komplex av nya vatten anlades och ett befintligt restaurerades under 2017–2020 för att gynna grönfläckig padda (figur 1). Restaureringen av ett litet vatten i norra delen av kalkbrottet skedde genom att charamattor grävdes bort och botten på vattnet slamsögs för att bli av med ett tjockt lager av dy som gjorde dammen ogynnsam för rom och yngelutveckling (nr 1 figur 1 och 2). Utöver restaureringen grävdes ett större komplex av nya vatten i västra delen av kalkbrottet (nr 2 figur 1 och 2)

Figur 1. 1 Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife i Limhamns kalkbrott.

Figur 2. Slamsugning av vatten i Limhamns kalkbrott till vänster (nr 1, figur 1) och till höger de nyanlagda våtmarkerna i Limhamns kalkbrott (nr 2, figur 1)

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjort. Under 2016 (före åtgärder) observerades 95 hanar och 6 honor av gröんfläckig padda (figur 4) vid inventeringen. Under 2020 observerades totalt 92 hanar och 27 honor av grönfläckig padda i damm nr 1 (figur 1). Dessutom hittades 25 äggsträngar och 2000 yngel i samma vatten och år 2021 observerades 5 spelande hanar av grönfläckig padda i det nyanlagda vattnet. Utöver fokusarterna hittades även vanlig padda och ätlig groda och flertalet mindre salamander i de åtgärda vattnen (figur 1).

Sammanfattningsvis går det att säga att inventeringarna visar på att grönfläckig padda har gynnats av åtgärderna och populationen är relativt stabilt och uppskattas bestå av ca 300–400 hanar och 100–130 honor baserat på populationsmodeller (fångst- återfångst). På sikt bedöms detta var tillräckligt för arterna fortlevnad. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att arterna ska kunna ha god bevarandestatus i Limhamns kalkbrott.

Figur 4. Grönfläckig padda i Limhamns kalkbrott. Till höger spelande hane och till vänster årsunge bland stenar.

Långsiktig skötsel

Vassen runt våtmarkskomplexet bör slås manuellt varje höst/vinter för att förhindra att vattnen växer igen. Slamsugning i den grunda damm nr 1 (figur 1) kan behöva upprepas med jämna mellanrum.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren vid Limhamns kalkbrott

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Röjning/rensning runt vatten	Årligen		Ska ske tidig vår eller höst/vinter (15 oktober-15 februari)
Slamsugning grund damm	Vid behov	15 000 kr	Vid behov beroende på igenslamningsstadie
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	35 000 kr	2 nätter för lekande djur och 2 dagar för ägg/yngel av grönfläckig padda
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	

* Ger en förtätning av biogeografisk uppföljning och bör göras en gång inom 6 år efter projektet

Länsstyrelsen
Skåne